

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs. En Fortælling II

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 262. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467281302416/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Side søgte han igen at drage Nytte af det Idealistiske, som Otto bragte ind i Opfattelsen af forskellige Anliggender.

De talte engang om de materielle Interesser, og Greven sagde med noget Lune: Det er en stor Lykke for de parlamentariske Stater, at de materielle Forhold ere saa vigtige; thi disse beroe paa Principer, der ikke kunne fornægtes eller fordreies, uden at hver Borger faaer det at føle, følgelig maa enhver Regering midt i al Partiernes Ensidighed og Sophisteri søge at realisere det Sande.

Otto blev behagelig tiltalt af denne Ytring og svarede: Det bekræfter Mdm. Staëls Sætning: *la morale est la nature des choses*. Men de materielle Interesser synes mig ogsaa at have en anden Side; de tjene Oplysningen, Videnskaben, Skjønheden, Folkenes Flid og Velvære, men have tillige en hemmelig demoraliserende Magt ved at gjøre Nydelsen til Livsformaal.

Hvad da, hvis begge Paastande ere sande? spurgte Greven leende.

Otto svarede: Jeg tænker, vi komme til den Sætning, som Aristoteles udtalte, at Dyden er den rette Midte mellem to Laster. Idet Folket er nærved at naae den rette Midte, men endnu tarvelig og med Ærefrygt stræber op til den, bryder Skjønhed og Poesi frem. Det er Blomstring; Offret bringes Guden. Saa kommer Nedgangen: Fylde, Overmodenhed og Død: man nyder selv Offret.

Efter en Pause sagde Greven: Jeg sad og betænkte, om Dyden virkelig holder Middelveien mellem to Laster – lad os see, f. Ex. Tapperhed mellem Feighed og Dumdristighed.

Ja, den begeistringsløse Dyd, der ikke udgaaer fra Udødelighedstroen.

– En anden Gang var Greven mismodig over visse udenrigske Forhold og udbrød: Det er dog ogsaa forbistret, at vi ikke ere en Stormagt og kunne indrette os, som vi finde det bekvemmost!

De talte en Stund derom. Endelig sagde Greven:

Velan, min Hr. Philosoph, kan De finde en trøstende Sætning i den Anledning?

Jeg er bange, min Philosophi strækker ikke vidt. Men undertiden, naar jeg har betragtet Danmark som Jordens bedste Land – og man kan jo sommetider ikke lade være at have saadanne Forestillinger om sit Fædreland – saa er det faldet mig ind, at det fortrinsviis har faaet den Opgave at realisere Retfærdigheden mod sig selv